

Mindre meddelelser

Iagttagelser, som er godkendt af sjældenhedsudvalget er mærket med stjerne (*).

Records approved by the rarity-committee, are marked with asterisks (*).

IAGTTAGELSE AF HALSBÅNDBRAKSVALE (*Glareola pratincola*)*.

Den 17. september 1960 besøgte jeg Svogerslev Sø 5 km vest for Roskilde. Der herskede en meget kraftig ESE-vind, der formåede at skabe god bølgegang på søen. Ude over vandet blev jeg opmærksom på en terneagtig vadefugl, som jeg efter 10–15 minutters iagttagelse på indtil 80 m's afstand med 10 × 50 kikkert bestemte som en Halsbåndbraksvale (*Glareola pratincola*) juv.

Jeg noterede følgende karakteristika ned på stedet: Fuglen var på størrelse med en Sortterne (*Chlidonias niger*) eller Brushane (*Philomachus pugnax*). Vingerne var lange og spidse, næsten som en ternes, men de hurtige og energiske vingetag, der gav den en særdeles hurtig flugt i den stærke blæst, viste, at det var en vadefugl. Hele fuglens overside med undtagelse af en hvid halerod var ensfarvet mørkebrun; på vingerne sås dog en nuanceforskel, idet disse var mørktkastanjebrune på håndsvingfjerene og lysere beige- ell. gråbrune på den øvrige del. Undersiden var smudsighvid. Den klart hvide halerod var iøjnefaldende og løb på hver side ud i en lille spids. Selve halen var kort og brunsort og dannede endnu ikke den udvoksne Braksvales lange spidser. Selv på 80 m's afstand kunne jeg i kikkerten ikke få øje på noget næb, hvorfor det er givet, at det må have været ganske kort. Benene, der kunne ses, når fuglen lettede fra vandfladen, var betydelig længere end en ternes (i proportioner som en præstekraves) og grå.

Fuglens flugt var karakteristisk: hurtige vingelag med »vaderflugt« afløst af terneagtig glideflugt på stive vinger, af og til med kast til siden som en svale eller mursejler; snart lige over bølgerne, snart i 5–6 m's højde, idet den øjensynligt fangede insekter. 3 eller 4 gange sås den slå ned på vandet for at snappe et insekt; den lettede atter ved at tage to-tre skridt på vandet. En enkelt gang jagede den som en svale ind over markerne vest for søen.

Efter observationen bestemte jeg fuglen som Braksvale sp.; desværre havde jeg ikke været opmærksom på farven på vingernes underside, hvilket med bestemthed ville have indiceret om det var Halsbåndbraksvale (*G. pratincola*) ell. Sortvinget Braksvale (*G. nordmannii*). Efter de beige-farvede vinger at dømme var det *pratincola*, idet *nordmannii* har mørkere vinger. I foråret 1961

besøgte jeg Coto Doñana i Spanien, hvor jeg havde lejlighed til daglig at iagttage Halsbåndbraksvale, og jeg fik til fulde bekræftet, at det var denne art, jeg havde iagttaget herhjemme: De fleste fugles ben er grålige, og det afhænger af belysningen, hvorvidt vingen virker ensfarvet brun ell. fremtræder med brunsorte håndsvingfjer og derudover beige-farvet.

Halsbåndbraksvalen er udbredt i Middelhavslandene fra Gibraltar til Balkan og videre mod øst langs Sortehavet. Der er overvejende sandsynlighed for, at fuglen er kommet fra Balkan, idet der i dagene d. 14., 15., 16., 17. september blæste sydøstlige vinde i et bredt bælte fra Balkan til Sortehavet mod Nordeuropa.

CARSTEN MURMANN.

SUMMARY: The second Danish record of Pratincole (*Glareola pratincola*). – The bird was seen catching insects over a lake near Roskilde, Zealand on 17. September 1960. A description of the bird is given.

28-ÅRIG SØLVMÅGE (*Larus argentatus*).

En Sølvmåge (*Larus argentatus*), der med ring Copenhagen RK-6835 blev mærket som dununge på Tipperne, Vestjylland (55°53'N, 08°14'E) i Danmark den 20. maj 1936, blev den 11. juni 1964 dræbt på reden på Lütje Hörn, Leybucht, (53°37' N, 06°55'E) i Tyskland. Ikke alene har denne Sølvmåge altså opnået en så betydelig alder som 28 år, men den er også et eksempel på, at en Sølvmåge kan flytte til en anden lokalitet end den, hvor den er mærket. Når sådanne flytninger foretages er der sædvanligvis kun kort afstand mellem »fødestedet« og den nye lokalitet, men her drejer det sig om en afstand på mere end 275 km. Det kan tilføjes at kun en meget lille procentdel af alle vore tilbagemeldte Sølvmåger kommer fra steder, der er fjernet over 275 km fra mærkningsstedet.

N. O. PREUSS.

SUMMARY: A Herring Gull (*Larus argentatus*) ringed as pull. at Tipperne, Denmark, May 20th 1936, was killed on the nest 28 years later, June 11th 1964 at Lütje Hörn, Leybucht, Germany, more than 275 km from the ringing locality.

STEPPEVÅGE (*Buteo buteo vulpinus* (GLOGER))* PÅ
HESSELO

Den 16. april 1963 iagttoges om formiddagen under særdeles fine observationsbetingelser en ejendommeligt våge. Himlen var overskyet, men lyset var fint og sigtbarheden god. Fuglen opdagedes i en afstand af ca. 100 m. Den sad i et af de høje træer i udkanten af parken. Den faldt straks i øjnene ved sine afvigende farver og fik os hurtigt til at tænke på afbildningen af den siddende Ørnevåge (*Buteo rufinus*) i „Europas Fugle“. En efterfølgende sammenligning med denne tegning viste da også en noget nær identisk farvetegning. Det mest iøjnefaldende ved den iagttagne våge var den tilsyneladende helt ensfarvede lyst rødbrune hale („som en afbleget rødstjertale“). Vi iagttog den både siddende og flyvende, flere gange på en afstand på under 50 m. Ved den nærmere undersøgelse konstateredes følgende:

Set fra ryggen lignede den i farve og tegning næsten helt Ørnevågen i „Europas Fugle“, blot var hals og hoved mørkere, af ryggens farve. Det var ikke muligt at konstatere bånd på den rødlige hale, men det yderste af halen var gennem ganske jævne overgange tonet en smule kraftigere end basis. Forfra iagttoges et ret mørkt rødbrunt brystparti, mens bugen var tydeligt lysere rødbrun. I dagbogen står skrevet „muligvis var også bukserne mørkere“ (i sammenligning med bugens farve). Bemærkningen viser, at farveforskellen mellem bug og bukser ihvertfald ikke har været fremtrædende og at brystet givet har været mørkere end bukserne.

Den flyvende fugl udmærkede sig ligeledes ved sin stærkt fremtrædende rødlige hale. Midt på halen sås ved en enkelt lejlighed nogle enkelte større, men meget diffuse kraftigere tonede pletter, men der var ikke tale om halebånd. Ryg- og vingever-side var mørk og stod i stærk kontrast (meget mere end på den siddende fugl) til den lyse haleoverside.

Idet vi henviser til flugtbillederne af Musvåge (*Buteo buteo*) og Ørnevåge i „Europas Fugle“, skal vi beskrive den flyvende fugls underside. Vingundersiden lignede mest den viste Musvåges, idet der ikke, som på tegningen af Ørnevåge, var tale om en skarp kontrast mellem helt sorte vingespidsen og rent hvide vingefelter. Det omtalte lyse felt var hos den iagttagne våge gråhvidt og vingespidsen mørk, ikke sort. Haleundersiden var lys og uden bånd. Kroppens underside afveg som tidligere beskrevet fra tegningen af Ørnevåge, idet der konstateredes et mørkt brystfelt og en lys bug.

Da der ud på formiddagen kom et træk på 6 Musvåger hen over øen, sluttede den beskrevne fugl sig til disse, og de fløj sammen bort fra Hesselø mod øst. Mens fuglene endnu var inde over øen, var der lejlighed til, fra ret nært hold, at sammenligne den beskrevne fugls størrelse med Musvåger-

nes. Det konstateredes, at såvel størrelse som flugtbillede var fuldstændig lig Musvågernes.

I „Europas Fugle“ læste vi, at Ørnevågens længde skulle være 61–66 cm og Musvågens 51–56, d.v.s. ihvertfald en forskel i længde på 5 cm. Selvom den iagttagne våge i sin fjerdragts farvesammensætning havde en betydelig lighed med en Ørnevåge, tydede den manglende størrelsesforskell på, at den beskrevne fugl ikke kunne være denne art.

Ved en gennemgang i oktober 1963 af Zoologisk Museums *Buteo*-arter konstateredes det, at den beskrevne våge nøje svarede til udseendet af racen *Buteo buteo vulpinus* (Steppevåge). Denne races udseende var os i iagttagelsesøjeblikket på Hesselø ukendt. Først gennemgik vi skindene af Ørnevåge: Samtlige skind af denne art var betydeligt større end Musvåge-skindene, og de eksemplarer der havde den til beskrivelsen svarende ensfarvede rødlige hale, var alle meget lyse på hoved og bryst, og det mørkeste parti på fuglens underside var de rødbrune bukser. De afveg altså ved denne farvekombination distinkt fra den iagttagne våge.

Ved gennemgangen af Steppevåge-skindene erfarede vi, at de eksemplarer, der havde en ensfarvet rødlig, eller kun en svagt båndet rødlig hale, også i den øvrige fjerdragts svarede nøje til den beskrevne våge. Især fortjener at nævnes det mørkere rødbrune brystparti og den lysere rødbrune bukse. Dette gjaldt dog kun for nogle af de iagttagne skind – øjensynlig hos nogle af de adulte fugle. Hos andre af skindene var bryst, bug og bukser jævnt kanelfarvede.

Endvidere var hovedet betydeligt mørkere end Ørnevågernes. Angående vingundersidens tegning var der ingen distinkte forskelle på skindene af Steppevåge og Ørnevåge.

På grundlag den ovenfor nævnte beskrivelse og sammenligningen af skindene, er vi kommet til den konklusion, at den iagttagne våge har været en Steppevåge (*Buteo buteo vulpinus* (GLOGER)). Denne race er ifølge FINN SALOMONSEN: „Oversigt over Danmarks fugle“ (1963) kun truffet en gang tidligere her i landet, ved Helsingø den 10. sept. 1912.

JØRGEN RABØL, ANNIE LARSEN.

SUMMARY: A Buzzard (*Buteo buteo*) with a reddish tail was seen on Island Hesselø in Kattegat on 16th April 1963. It is concluded, that the bird was probably a Steppe Buzzard (*Buteo buteo vulpinus* (GLOGER)). The possibility that the bird belonged to the eastern race of the Buzzard (*Buteo buteo intermedius* MENZBIER) however can not be ruled out, as these two races gradually merge into each other.

Litteratur

PETERSON, R., MOUNTFORT, G. & P. A. D. HOLLOM, 1960: Europas Fugle. På dansk ved

B. LØPPENTHIN, H. POULSEN og F. SALOMONSEN. – København.

SALOMONSEN, F., 1963: Oversigt over Danmarks Fugle. – København.

(Sjældenhedsudvalgets godkendelse af den foreliggende fugl som Steppevåge er taget med det forbehold, at det ikke kan udelukkes, at det har drejet sig om et eksemplar af racen Østlig Musvåge (*Buteo buteo intermedius* MENZBIER), der er en overgangsform mellem den vesteuropæiske race og Steppevågen, og kan nærme sig denne sidste stærkt i udseende. Det synes i hvert fald sikkert, at den iagttagne fugl har tilhørt en fjerntliggende østlig population af Musvåge.)

RØDSTRUBET PIBER (*Anthus cervinus*)

OG

SORT GLENTE (*Milvus migrans*)*

PÅ LANGELAND 1962

På trods af at vejrforholdene det meste af sæsonen ikke tillod de dagtrækkende fugle kontinuitet og regelmæssighed i deres træk over dette område i efteråret 1962, noteredes dog nogle arter, der er usædvanlige for stedet.

Rødstrubet Piber (*Anthus cervinus*).

Et vesttrækkende eksemplar blev den 16. september observeret af hr. O. BRANDT og undertegnede. Fuglen passerede observationsposten sent på eftermiddagen og lod sin kaldetone høre tre gange. Dagen bød ivoigt kun på svagt småfugletræk. Den 17. oktober iagttoges atter en Rødstrubet Piber (*Anthus cervinus*). Den passerede kl. 09.45 mod vestsydvest og lod kaldetonen høre 4–5 gange. Et betydeligt træk af Engpibere (*Anthus pratensis*) fandt sted samme dag.

Sort Glente (*Milvus migrans*).

Den 17. september observeredes en trækkende Sort Glente. Fuglen passerede observationsstedet kl. 06.50 i ganske lav højde, og da den på grund af kraftig modvind kun kom langsomt frem, kunne skitse og beskrivelse udfærdiges med fuglen i kikkertfeltet. På karakteristisk glentevis slog den kort tid efter ned på en stubmark, hvorfra den lettede en halv time senere. Den sluttede sig derpå til et halvt hundrede våger, som svævede i opvinden over en vestvendt klint. Våger og glente trak mod vestsydvest en god time senere.

MAGNUS BANG HANSEN.

SUMMARY: Single migrating specimens of Red-throated Pipit (*Anthus cervinus*) observed on 16. September and 17. October 1962 at Langeland. On 17. September a Black Kite (*Milvus migrans*) was observed at the same locality.

IV. SOVJETISKE ORNITOLOG-KONFERENCE I ALMA-ATA.

Med støtte af RASK-ØRSTED Fondet kunne jeg, som eneste repræsentant for Danmark, deltage i den hele Sovjetunionen omfattende ornitolog-konference, der indkaldes hvert fjerde år. Dennes gang foregik den fra den 1. til den 7. september i Alma-Ata, hovedstaden i Sovjetrepublikken Kasachstan i russisk Centralasien. Organisationen lå i hænderne på en række professorer i Moskva og Alma-Ata med tilknytning til det russiske Videnskaberne Akademi og dettes filial i Alma-Ata.

Der var mødt over 260 ornitologer op, deraf alene fra Moskva 60. Republikken Kasachstan præsterede det imponerende antal af 86 deltagere. Udlandet var repræsenteret med 10 ornitologer, deriblandt 2 fra U.S.A.

De første 3 dage var optaget af foredrag og diskussioner, der koncentrerede sig omkring 4 store temaer eller symposier. Det første hed »Systematik, artsdannelse og udvikling af former hos fugle«. Foredrag blev holdt af DEMENTJEV, SCHWARTZ, LJICHEV og STRAUTMAN; i diskussionen kom en halv snes deltagere med indlæg. Det andet symposium havde titlen: »Fuglene i kulturlandskaber«; foredragsholdere var GLADKOV, RUSTAMOV og STROKOV. Det tredje symposium drejede sig om »Praktiske aspekter ved fuglestudiet«, med foredrag af KUMARI, NETZKI og GAVRIN. Endelig hed det fjerde symposium »Opgaver ved faunistiske fuglestudier i U.S.S.R.«. Foredrag blev holdt af PORTENKO, DOLGUSHIN, KUSJAKIN og VTOROV. Alle foredragene var allerede trykt og udgivet til konferencen i et bind der hed »Recente problemer i ornitologien«. Bogen, der kunne købes ved konferencen, lettede forståelsen og diskussionen meget.

Den 4. og 5. september var helliget alle de andre deltagere, der ønskede at fremvise og tale om forskellige ornitologiske emner. Det var meget praktisk gjort ved en slags udstilling i Akademiets bygning, hvor de pågældende ornitologer havde opstillet deres materiale og forklarede deres arbejde. På den måde kunne enhver straks finde frem til de emner, man havde interesse for, uden at spille tid på det, som ikke interesserede én.

Den 6. og 7. september organiseredes to vellykkede og storstilede ekskursioner i biler til den Sailijski Alatau bjergkæde, der rager op i over 4.000 m højde og hører til Tian-Shan bjergenes system. Det var en stor oplevelse, ikke mindst for de deltagere der var kommet fra det flade europæiske Rusland og fra udlandet.

Til den sidste ekskursion var der i skovzonen ved den idylliske sø »Issyk« på et turisthotel arrangeret en afskedsbanket. Med sin udsøgte mad og rigelige drikkevarer satte den naturligvis et festligt punktum for konferencen.

HANS JOHANSEN.

BAIRDS RYLE (*Calidris bairdii*)
VED HARBOØRE TANGE

Under observation af en flok vadefugle ved Harboøre Tange d. 25. aug. 1963 fangedes vor opmærksomhed af en ejendommelig vader, der stod mellem en Almindelig Ryle (*Calidris alpina*) og en Dværgryle (*Calidris minuta*). I størrelse var den intermediær mellem disse to, dog nærmest den første, mens den i form og fjerdragt mest mindede om den sidste art. Da arten øjensynligt var ukendt for os begge, undersøgte vi den i detaljer.

Rygtegningen mindede meget om en Brushanes (*Philomachus fugnax*): et skallet „skakbrædt“-lignende mønster fremkaldt af mørke fjer med brede lysebrune kanter. Der var ingen antydning af de sorte længdestriber, der er karakteristisk for Stribet Ryle (*Calidris melanotos*), Kærløber (*Limicola falcinellus*) og Dværgryle – hele mønstret var derimod tilstrækkelig regelmæssigt til at give indtrykket af svage tværgående striber, krydset af længdegående striber, nøjagtigt som hos Brushanen. Issen var mørk, en flødefarvet stribe strakte sig fra næbbet over øjet til henimod nakken, og der var en mørk stribe gennem øjet. Kinden var lysebrun, farven blev gradvis mørkere mod halsen og det nedre bryst, og i hvert fald siderne var stribede som på en Dværgryle. Dette mønster gik gradvis over i bugen og underhaledekfjerens hvide farve. Undersidens farvetegning var i det hele mere jævn og afdæmpet end hos f. eks. en Sandløber (*Calidris alba*).

Benene var meget mørke og forholdsvis længere end Dværgrylens. Den løb hurtigt og sikkert, og var livligere end Dværgrylerne og de Almindelige Ryler, den fouragerede iblandt. Næbbet var kort og langt mindre robust end den Almindelige Ryles.

Uheldigvis så vi ikke fuglen flyvende, da den forsvandt sammen med de andre vadefugle på et tidspunkt, da vor opmærksomhed var rettet andetsteds. Set fra siden, mens fuglen gik, virkede halen mørk.

Efter at have konsulteret litteraturen var vi sikre på, at det var en Bairds Ryle (*Calidris bairdii*), vi havde set. Den lignede fuldstændig afbildningen i PETERSON, bortset fra, at den virkede kvikkere, end den afbildede fugl ser ud til at være! T. C. S. har set både Stribet Ryle og Hvidrygget Ryle (*Calidris fuscicollis*) som *bairdii* siges at kunne forveksles med, og sidstnævnte havde klart afvigende udseende og opførsel. Vi er begge fortrolige med de europæiske småryler og Sandløberen, og fuglen var stærkt afvigende fra disse, men det må siges, at dersom fuglen var blevet truffet alene, hvor en sikker bedømmelse af størrelsen ikke havde været mulig, ville en adskillelse fra Dværgrylen have været vanskeligere. Tilstedeværelsen af større og mindre vadefugle var en hjælp. Vi havde solen i ryggen under iagttagelsen, fuglene var 50–70 m borte og både 9×35 kikkerter og 25× teleskop blev benyttet.

T. C. SMOUT & J. K. R. MELROSE.

SUMMARY: A wader was seen in a party of Durlins (*Calidris alpina*) and Little Stints (*Calidris minuta*) on 25th August 1963 at Harboøre Tange, Western Jutland, which very probably was a Baird's Sandpiper (*Calidris bairdii*). A detailed description of the bird is given, and it is concluded that the bird certainly was a Baird's Sandpiper.

The record however has not been approved by the rarity-committee, mainly because the bird was not seen in flight, and it was felt that only then the possibility of White Rumped Sandpiper (*Calidris fuscicollis*) could have been ruled out with absolute certainty. It is admitted, however, that the bird very probably was a Baird's Sandpiper, which never has been recorded in Denmark.

(Redaktionel kommentar: Ovenstående iagttagelse har ikke kunnet godkendes af sjældenhedsudvalget. Når den alligevel offentliggøres, er det fordi, beskrivelsen klart viser, at det drejer sig om en vadefugleart, der ikke tidligere er konstateret i Danmark, og højest sandsynligt om Bairds Ryle. Den væsentligste svaghed ved iagttagelsen er, at overgumpen ikke blev set, da kun denne kunne give en sikker adskillelse fra Hvidrygget Ryle. De øvrige kendetegn tyder alle på Bairds Ryle, men de skønnes tilsammen utilstrækkelige til accept af en førstegangsiagttagelse.)

KNORTEGÅSENS (*Branta bernicla*) EUROPÆISKE VINTERKVARTERER

I METTE FOGS udmærkede undersøgelse over gåsetrækket gennem Danmark (D.O.F.T. 1965 (1964), 58: 147–165) er også vinterkvartererne angivet på udbredelseskortene over de enkelte arter. Nogle af disse er dog ikke helt korrekte; således overvintrer Bliøgåsen (*Anser albifrons*) regelmæssigt i ret betydeligt tal langs den franske Atlanterhavskyst, hvilket ikke fremgår af kortet (fig. 3, p. 151). Også kortet over Knortegåsens (*Branta bernicla*) vinterkvarter (fig. 8, p. 159) er desværre misvisende, og da dette kan medvirke til, at grundlaget forrykkes for vurderingen af bestandsstørrelsen, f. eks. under fretningsdiskussioner, må jeg gøre opmærksom derpå. Fru FOG nævner i sin litteraturliste min undersøgelse over Knortegåsen (1958, Vidensk. Medd. Dansk Naturhist. Foren. 120: 43–80), men i sammenligning med mit kort over denne arts europæiske vinterkvarterer virker fru FOGS kort unægtelig overraskende. Foruden det kendte område i Nord-sølandene er et stort område angivet som vinterkvarter langs Pyrenæerhalvøen og ned langs Marokkos Atlanterhavskyst. Som kilder angiver forfatter-

inden DELACOURS „Waterfowl of the World“ (der er meget summarisk i sine angivelser over udbredelse) og „Europas Fugle“ (en populær feltornitologisk håndbog). I virkeligheden eksisterer dette vinterkvarter slet ikke. Hvis man konsulterer de primære kilder, fremgår det, at Knortegåsen kun optræder rent undtagelsesvis i disse farvande (se f. eks. ETCHÉOPAR & HÜE, Les Oiseaux du Nord de l'Afrique, 1964, p. 87). Det samme fremgår forøvrigt af en anmeldelse af fru FOGS afhandling (af NOËL MAYAUD i *Alauda* 1965, 33: 253), i hvilken der siges følgende om det omtalte sydlige vinterkvarter for Knortegåsen: „Si cette Bernache peut atteindre effectivement ces côtes, c'est en nombre restreint et peut-être irrégulièrement en ce qui concerne le Maroc; la zone importante d'hivernage ne dépasse pas au Sud le bassin d'Arcachon, qui, lui, n'est pas cité.“

FINN SALOMONSEN.

SUMMARY: The map giving the winter quarter of the Brent (*Branta bernicla*) in Europe, published by FOG, D.O.F.T. 1965, 58 (1964): 159, is not correct. The area outlined off Portugal and Morocco should be deleted, as the Brent so far south is only a very rare winter visitor.

SORTHOVEDET MÅGE

(*Larus melanocephalus*)*

I VESTSJÆLLAND.

Den 15. april 1962 iagttog jeg en Sorthovedet Måge (*Larus Melanocephalus*) ved Havrebjerg, 6 km nord for Slagelse. Den holdt til på en pløjemark sammen med Hættemåger (*Larus ridibundus*) og Stormmåger (*Larus canus*), hvor de fouragerede.

Beskrivelse: Den Sorthovede Måge var lidt større end en Hættemåge og en smule mindre end en Stormmåge. Dens bygning var ganske analog med Hættemågens, dog syntes hovedet større, men det var sikkert på grund af dens større hætte. Dens vinger var en smule længere end Hættemågens. Næbbet var ildrødt og glinsende og desuden længere og betydelig kraftigere end Hættemågens. Hovedet virkede større end Hættemågens. Hætten gik helt ned i nakken som ved Dværgmågen (*Larus minutus*). Hættens farve var skinnende mørkebrun til sort. Omkring øjet var der en tydelig hvid ring, der var bredere og dermed mere synlig end Hættemågens øjering. Vingens overside var lys blågrå som hos Hættemågen, men den yderste bagkant og underside var helt hvide. Dette var især tydeligt, når den fløj. Under flugten var vingen svagt gennemskinnelig, nærmest mælkevid. Benene var røde, men ikke så iøjnefaldende som næbbet. Ryg, hale og bug var som hos Hættemågen. Flugten som Hættemågens. Stemmen lod sig ikke høre.

IB CLAUSAGER.

SUMMARY: A Mediterranean Gull (*Larus melanocephalus*) ad. was seen on 15. April 1962 near Slagelse, Zealand. A description of the bird is given.

IAGTTAGELSER AF MINDRE ALMINDELIGE FUGLE VED VIGERSLEVPARKEN I KØBENHAVN 1962-1965

Musvåge (*Buteo buteo*). 1962: 25. marts 663 trk.
Rød Glente (*Milvus milvus*). 1965: 19. marts 1 trk.
Fiskeørn (*Pandion haliaëtus*). 1962: 16. marts 1 trk.; 9. april 1 trk.; 10. april 1 trk.; 19. aug. 4 trk.
Vandrefalk (*Falco peregrinus*). 1962: 16. marts 1 trk.
Dværgfalk (*Falco columbarius*). 1963: 6. okt. 1 trk.; 1965: 28. marts 1 trk.
Lærkefalk (*Falco subbuteo*). 1965: 17. maj 1 trk.
Trane (*Grus grus*). 1964: 18. april 5 trk.
Skovsneppe (*Scolopax rusticola*). 1963: 20. okt. 1 trk.
Moschornugle (*Asio flammeus*). 1962: 15. okt. 1 trk.
Natravn (*Caprimulgus europaeus*). 1965: 17. maj 1 rst.
Ringdrossel (*Turdus torquatus*). 1963: 27. april 1 ♂ rst.; 4. nov. 4 rst.; 1965: 24. okt. 1 rst.
Lille Fluesnapper (*Muscicapa parva*). 1965: 8. sept. 1 rst.
Rødstrubet Piber (*Anthus cervinus*). 1963: 11. okt. 1 trk.
Stor Korsnæb (*Loxia pytyopsittacus*)*. 1962: 24. dec. 2 rst.; 1963: 5. nov. 6 rst.
Hortulan (*Emberiza hortulana*). 1965: 10. maj 1 ♂ rst.

JOHN SPEICHER.

HVIDNÆBBET LOM (*Gavia adamsii*)* SET I FLENSBORG FJORD

Om formiddagen den 23. januar 1966 var vi på Kollund strand for at se på overvintrende svømme-fugle. Vi så da pludselig en næsten gåsestor fugl dukke frem af sneykningen, idet den fløj skråt ind imod os i 8-10 meters højde. I en afstand af ca. 40 meter bojede den af og fulgte kysten østpå et stykke, hvorefter den atter forsvandt ud over fjorden. Vi fik således lejlighed til at iagttage fuglen, som vi straks kunne bestemme som en lom, i ret god belysning (diffust lys).

Fuglen syntede kendetligt større end vore to almindelige lomarter, og flugten var langsommere med mere stoiske vingslag end hos disse. Påfaldende var det relativt store, lyse hoved og især det hvidlige, meget kraftige og tydeligt opadbojede næb. Næbbet var så karakteristisk, at vi særlig på grundlag af det bestemte arten: Hvidnæbbet Lom (*Gavia adamsii*), og det vil efter vor mening ved feltiagttagelser under blot nogenlunde gode forhold vanskeligt kunne efterlade tvivl om arten. Fuglen var givetvis i vinterdragt (ungfugledragt?)

med i alt væsentlig mørk overside og lys underside, der fortil syntes at fortsætte helt ud i det lyse næb.

O. BEHRENS, J. TRAP-JENSEN.

SUMMARY: A White-billed Diver (*Gavia adamsii*) was observed flying on 23rd January 1966 in Flodsborg Fjord, South Jutland. A description of the bird is given.

FLODSANGER (*Locustella fluviatilis*)* NÆR
KØBENHAVN

I perioden 13. maj til 21. juni 1963 opholdt en Flodsanger (*Locustella fluviatilis*) sig i Bistrup Enge nord for Furesøen.

Fuglen sang kraftigt i morgen- og aftentimerne, og lod sig under sangen komme ganske nær, ned til 2-3 meter. Som bevis for identiteten, blev stemmen d. 17. juni 1963 optaget på bånd af hr. programsekretær MICHAEL SCHRÖDER, Danmarks Radio; båndet blev senere sendt til hr. dr. phil. POUL BONDESEN, der ved hjælp af spectrogramundersøgelser kunne udelukke de øvrige *Locustella*-arter.

Arten kendes hidtil herhjemme kun fra fyrfald, ialt 3 eksemplarer. OLE GEERTZ-HANSEN.

FLODSANGER (*Locustella fluviatilis*)* VED
HILLERØD, SOMMEREN 1965

Fra den 22. juni til den 7. juli 1965 opholdt en Flodsanger (*Locustella fluviatilis*) sig i moseområdet ved Hillerød Kommunes losseplads umiddelbart syd for byen.

Den 22. juni kl. 20.05 blev FLEMMING BYSKOV opmærksom på fuglen, da han sammen med lærer JOHANNES BANG besøgte lokaliteten for at høre en Græshoppesanger (*Locustella naevia*), som opholdt sig på stedet indtil en uge efter, at Flodsangeren var forsvundet. Der var således god lejlighed til at sammenligne de to fugles stemmer i den periode, Flodsangeren lod sig høre (fuglene havde sangposter omkring 200 m fra hinanden).

Den 23. juni kl. 02.43 til 05.04 havde PETER J. PETERSEN og SVEND-ERIK PETERSEN lejlighed til at studere fuglen nøje og udfærdige en beskrivelse af dens udseende, stemme og adfærd. Observationsforholdene var gunstige, idet vejret var stille og klart (vindstyrke 1-2). Observatorerne havde medlys. Området er bevokset med spredt pilekrat samt høj vegetation af brændenælde, dueurt og forskellige græsser. Fuglens mest benyttede sangpost var i et lille åbent terræn mellem pilebuskene, hvor den sad i toppen af en meterhøj bevoksning af en bynkelignende plante. Desuden holdt den meget af at sidde i de nærmeste pilebuske, og da altid i yderkanten af busken midtvejs oppe.

Fuglen var påfaldende lidt sky, så at vi kunne komme indtil 5-6 m fra den, inden den fløj. Den havde form og størrelse omtrent som en Rørsanger

(*Acrocephalus scirpaceus*) og ligeledes dennes ret mørkebrune farve på pande, isse, kinder, ryg og hale. Undersiden virkede smudsigt gråhvid, hagen lidt lysere hvid. Tværs hen over bryst og forhals gik et mørkt længdestribet bånd, der dog ikke kontrasterede så kraftigt mod halsens og bugens farver. Det var imidlertid tydeligt nok til at kunne ses på ca. 10-15 meters afstand. Længdestribningen bevirkede, at fuglen kunne minde om en Grå Fluesnapper (*Muscicapa striata*), når den sås forfra. En lys øjenring forenedes over det mørke øje med en lille kort, hvid - i øvrigt ret utydelig - øjenbrynsstribe. Endvidere syntes næb og ben lyst brunlige, og når fuglen sang, holdtes hovede og næb skråt opad, så man kunne se svælgets rødlig farve. Den bevægede ikke hovedet fra side til side som Græshoppesangeren.

Sangen var imidlertid det mest karakteristiske ved fuglen. Vi kunne kun besøge lokaliteten morgen og aften og konstaterede, at Flodsangeren begyndte at synge omkring kl. 21, hvilket var omtrent samtidig med solnedgang, mens den om morgenen holdt op mellem kl. 5 og 6 - ca. to timer efter solens opgang. Om den sang hele natten, har vi ikke kunnet fastslå, men sangens intensitet (det vil i dette tilfælde sige længden af det, vi kalder sangperioderne) tiltog, når den begyndte om aftenen og aftog tilsvarende om morgenen, indtil den holdt helt op. Sangen kunne foredrages i uafbrudte (sang)perioder på op til et kvarter, men det mest normale var omkring 5 min. Pauserne mellem sangperioderne blev kortere, jo mere intenst fuglen sang.

Sangen minder om visse græshoppearters stemme, men har ingen eller kun lille lighed med Græshoppesangerens eller Savisangerens (*Locustella luscinioides*), ligesom den under gunstige forhold heller ikke kan forveksles med nogen anden i Danmark forekommende fugls. Den er en rytmisk frembringelse af en lydgruppe, der indeholder dels en „raslende“ overtone, dels en kraftig, stemt undertone. Det er fristende at sammenligne denne rytmiske sang med en dieselmotor i tomgang. Mens Græshoppesangeren har mellem 30 og 35 enkelte „kling“ i sekundet (og Savisangeren ca. 50/sek.), så sangen lyder som en trille eller fin klokkringlen, skal Flodsangeren have mellem 10 og 15 tilsvarende enkelte lyde i sekundet (læge L. FERDINAND, mundtlig meddelelse). Det var dog ikke muligt for os at tælle dem, selv om der er så relativt få, thi sangen præges af, at ikke alle elementer er betegnede lige meget, idet vi havde indtryk af en rytme med ca. 6 „stød“ pr. sek. Hvor mange enkelte lydelementer, der var pr. stød, kunne vi derimod ikke afgøre.

Den 24. juni kom læge L. FERDINAND velvilligst til stede og optog såvel Flodsangerens som Græshoppesangerens stemme på bånd, og vi er hr. FER-

DINAND taknemmelige for, at der således er skaffet et hørbart bevis på Flodsangerens tilstedeværelse. Endvidere blev begge *Locustella*-arterne ringmærket af Zoologisk Museum, København ved P. HARRILD ANDERSEN.

Flodsangeren har en sydøstlig udbredelse, fra Østtyskland, Tjekkoslaviet, Østrig og det nordlige Jugoslavien i vest gennem Syd- og Mellemrusland til Sydvestsibirien i øst. Arten er blevet en stadig hyppigere sommergæst vest og nordvest for dette område. For os danske er det interessant at bemærke, at den foruden i Finland er observeret en halv snes gange i det sydlige og mellemste Sverige i de senere år. Mod vest har fuglen været så langt som i Holland, hvor den skal være iagttaget mere end fem gange (SALOMONSEN & RUBECK, 1964). I Danmark foreligger tre fyrfald af arten (SALOMONSEN, 1963). Første gang fuglen observeredes her i landet, var et syngende eksemplar i foråret 1963 (SALOMONSEN & RUBECK, 1964). En tak rettes til JOES RAMSØE JACOBSEN, som med rettelser og gode råd har ydet værdifuld hjælp ved udarbejdelsen af manuskriptet.

FLEMMING BYSKOV, PETER J. PETERSEN,
SVEND-ERIK PETERSEN.

SUMMARY: River Warbler (*Locustella fluviatilis*) at Hillerød, North Zealand. – Between 22nd June and 7th July 1965 a River Warbler stayed in a marsh area south of Hillerød in North Zealand. As it is one of the first observations of this bird in Denmark, a detailed description of its appearance and voice is given. The song was recorded and the bird was ringed.

The distribution of the River Warbler being to the south and the east of Denmark it is a very rare visitor here, and until 1963 the species had been found only three times all being birds killed at lighthouses. The first time a River Warbler was seen in this country was in the spring of 1963 when a singing bird stayed at Furesøen north of Copenhagen.

Litteratur.

SALOMONSEN, FINN, 1963: Oversigt over Danmarks Fugle. – København.

SALOMONSEN, F., RUBECK, G., (Red.), 1964: Danmarks Fugle. – København.

Anmeldelser

HENRY MAKOWSKI: Amsel, Drossel, Fink und Star . . . , „Vogel beobachten – Vogel versorgen“. – (171 pp., 8 fotografiske tavler, 63 tekstfigurer). – Kosmos, Stuttgart 1965 (4. Aufl.). Pris: 6,80 DM.

En populær, meget letlæst fremstilling af fuglenes liv. Bogen består af en lang række små kapitler, der i causerende form giver orientering om forskellige sider af fuglenes – og ornithologernes – liv. Der fortæller om ringmærkning, Rødhalsens territorieforhold, fjerens bygning, amerikanere med rekord i antal sete arter o.s.v. altsammen meget kortfattet, så at bogen gør et noget kaleidoskopisk indtryk. Dette fremkaldes vel også af, at kapitlernes rækkefølge ikke altid er lige logisk. Således dukker et kapitel om kikkerter pludselig op mellem kapitler om fuglesang. Også om fotografering af fugle gives der gode råd; man kommer dog til at tvivle lidt på forfatterens ekspertise på dette felt ved betragtning af et af hans billeder – en klyderede med 4 æg fotograferet på 2 meters afstand – resultatet er forbløffende uskarpt.

Bogen er en fornøjelig populær introduktion til fuglenes liv; at den dækker et behov viser oplaget: Hidtil 30 tusinde i Tyskland. JAN DYCK.

PAUL D. STURKIE: Avian Physiology. 2. udg. – (766 pp., 116 fig.). – Cornell University Press, Ithaca, New York 1965. Pris: \$ 15.

I de 11 år, der er forløbet siden første udgave af professor STURKIE's bog udkom, er der sket væsentlige fremskridt i vor viden om fuglenes fysiologi, og det er derfor en god idé at sende en ajourført og udvidet udgave af bogen på markedet. Enkelte nye kapitler dækker områder af fysiologien, der ikke var med i første udgave, således at bogen nu, på enkelte undtagelser nær, omfatter hele fysiologien. Blandt de undtagelser, man noterer sig, er, at muskelsystemets og protein- og fedtstofskiftets fysiologi ikke er behandlet, hvilket vel nok i det væsentlige afspejler, at der ingen forskning foregår på disse felter indenfor fuglene; men heller ikke de generelle træk, som på disse felter må formodes at forene fuglene med andre hvirveldyr, er omtalt og må således søges i andre fysiologibøger.

De fugle, hvis fysiologi er bedst kendt, er høns, grundet deres økonomiske betydning. Også duer er forholdsvis meget undersøgt, men for alle andre fugle er vor viden fragmentarisk. De fleste resultater i denne bog refererer derfor til disse husdyr.